

Maade. Jeg har set Sager blive afviste af den Grund, og saa har man maattet fremlægge den tidligere Procedure og henholde sig til den. Derved er det ikke blevet en Smule bedre, men megen Ulejlighed har man haft dermed, og meget Arbejde har det forarsaget, og det er kun Tidspilde og ikke andet. Det ærede Medlem omtalte Sagførernes Stilling under Forligsprøven, og han udtalte sig meget pænt om dem, og det har glædet mig at høre det, men uagtet han ansaa Sagførerne for paa andre Maader saa særdeles stikfede til at mægle Forlig, saa tror jeg dog ikke at den Argumentation, han brugte imod, at Sagførerne ikke desto mindre ikke maatte møde til Forligsprøve, i allermindste Maade staar Prøve. Det ærede Medlem argumenterede nemlig, som om det maa være Opgaven under Forligsprøven at undersøge, hvem der i Sagen har Ret, og hvem ikke, og sagde, at naar der staar en Sagfører paa den ene Side og en Lægmand paa den anden Side, saa er jo Sagføreren Lægmanden overlegen i Spørgsmaalet om, hvem der har Ret. Men det forholder sig virkelig ikke saaledes. Det er aldeles ikke Opgaven for Forligskommissionen at undersøge, hvem der har Ret eller ikke Ret. Det er Forligskommissionen ikke kompetent til, det skal Domstolene undersøge og afgøre, naar Sagen kommer til Doms. Forligskommissionens Opgave er at forsøge at saa Sagen jævnnet i Mindelighed ved nogen Eftergivelse baade fra den ene og fra den anden Side, og der passer det Argument, som det ærede Medlem fremførte mod Sagførernes Tilstedeværelse, aldeles ikke. Tværtimod, under saadanne Omstændigheder vil Sagførernes Nærværelse være særdeles ønskelig, thi naar den ene Part møder selv til Forligsprøven, hvad enten der staar en Sagfører lige over for ham eller ikke, og det bliver ham foreslaet af Forligskommissionen at gaa ind paa det og det, saa ved han ikke, om han bør, for han kan ikke overse Kæfvevidden af det. Han maa først raadspørge sig med sin Sagfører og begære Sagen udsat i 8 Dage, som man plejer at gøre det, for at raadspørge Sagføreren om, hvorvidt han kan gaa ind paa det, som er budt. Det er Sagføreren's Raad, han plejer at rette sig efter, og saa er det bedre, at

Sagføreren er til Stede og siger, at der ikke er noget i Vejen for Indgaelse af det tilbudte Forlig. Naar man i det hele taler om Forligsprøve, om sammes Nødvendighed og om sammes Usikkerhed, saa maa man erindre, at Forligsinstitutionen har sin Oprindelse fra en Tid, da Benyttelsen af Domstolene var overmaade vanskelig, overmaade kostbar og overmaade usikker. Jo mere Tiden skrider frem, og Retsordningen skrider frem, desto sikrere og paalideligere blive Domstolene eller skulde i det mindste blive det, og under desto simplere, lettere og mere betryggende Former skulde ogsaa de, som henvende sig til Domstolene, kunne haabe at saa Sagerne afgjorte og at saa deres Ret frem, naar de have nogen. Der er en Side af Forligsprøven, som man derfor maa se hen til, og det har det foreliggende Lovforslag ogsaa gjort, nemlig man maa se hen til, at Forligsprøven ikke optræder som en Hemsko for, at Folk kunne komme til deres Ret. Det har den hidtil gjort i ikke ringe Grad. Forligsprøven har under visse Omstændigheder været meget hinderlig for Folk i at komme til deres gode Ret, og dert har den Bestemmelse, at de skulde møde personlig, haft en ikke ringe Del. Hvad dette personlige Møde angaar, vil jeg sige, da jeg ser, at det ærede Medlem fra Kallundborg (M. Sørensen) saa om til mig, at det ærede Medlem fra Kallundborg og et andet æret Medlem, som jeg ikke ser i Sagen i dette Øjeblik, det ærede Medlem for Hjørring Amts 5te Valgtres (Bertelsen), her jo meget stærkt have pointeret Nødvendigheden af Parternes personlige Møde. Jeg beklager, at jeg ikke har haft Lejlighed paa Grund af den korte Tid, som har været levet, til at gennemgaa de tidligere Forhandlinger i Rigsdagen herom, men det staar for min Hukommelse saaledes, at de ærede Medlemmer, som jeg nævnte, have haft meget stærkt sat paa dette her i Sagen. Maaste jeg da til disse to ærede Medlemmer maa give en Betretning om noget, som er foregaaet en eller anden Tid et eller andet Sted i Verden. De kunne jo staa op og se om de kunne finde det. Der var et Medlem i denne Sal — naa, nu kom jeg til at fortælle mig, jeg skulde jo ikke have sagt, hvor det var, men det er lige meget, nu kom jeg til at sige det — der var altsaa et Medlem i dette Ting,